

INLEIDING

INFORMATIE EN ORGANISATIE

Mensen proberen al heel lang hun neurale functies te verbeteren – ze zoeken naar manieren om de hersenen die de evolutie hun heeft gegeven effectiever te maken. We hopen dat het oefenen van ons brein ons zal helpen onze doelen te realiseren. Rechtenopleidingen, business schools, geneeskundefaculteiten, conservatoria en begeleiders van topsporters – allemaal streven ze ernaar het vermogen van het menselijk brein om steeds beter te presteren zo goed mogelijk te benutten en zo een voor-sprong te nemen in een wereld die steeds competitiever wordt. Met ons menselijk vernuft hebben we systemen ontworpen om onze hersenen te bevrijden van overbodige rommel en informatie elders vast te leggen als we er niet van op aan kunnen dat we die wel zullen onthouden. Deze en andere innovaties zijn ontwikkeld om de hersenen te oefenen, of om een aantal functies van die hersenen over te dragen aan externe bronnen.

Een van de grootste stappen op het gebied van neurale verbetering vond ongeveer vijfduizend jaar geleden plaats, toen mensen een baan-brekende manier vonden om de geheugen- en indexcapaciteit van de hersenen te vergroten: de geschreven taal. Dit was uiteraard een door-braak, maar er is weinig overgebleven van de eerste dingen die mensen opschreven – vooral eenvoudige recepten, aankoopbewijzen en zakelijke inventarissen. Rond die tijd, 3000 v.Chr., ruilden onze voorouders lang-zaam maar zeker hun nomadische levenswijze in voor een meer stedelijke manier van leven, door steeds meer handelscentra op te zetten. De groei-ende handel in deze opkomende steden begon zijn tol te eisen van het ge-heugen van individuele handelaren, dus werd schrijven in eerste instantie een belangrijk instrument om handelstransacties vast te leggen. Poëzie,

verhalen, oorlogsmanoeuvres en handleidingen voor de voltooiing van complexe bouwprojecten volgden later.

Voordat het schrift was uitgevonden moesten mensen afgaan op hun geheugen, of op toneelstukjes of liedjes, om belangrijke informatie te coderen en te behouden. Het geheugen is uiteraard feilbaar – niet vanwege een gebrek aan opslagcapaciteit, maar vanwege een gebrek aan vermogen om wat opgeslagen is weer op te halen. Neurowetenschappers denken nu dat vrijwel alles wat je ooit hebt meegemaakt ergens in je hersenen is opgeslagen.¹ Soms is de informatie die er weer uitkomt onvolledig, subjectief of misleidend. Levendige verhalen die betrekking hebben op zeer overzichtelijke en onwaarschijnlijke omstandigheden komen sneller bovendrijven en overschaduwden statistische informatie die ons veel beter zou kunnen helpen om verstandige beslissingen te nemen over medische behandelingen, investeringen, of de betrouwbaarheid van de mensen in onze sociale omgeving. Dit is slechts een van de vele neveneffecten van de manier waarop onze hersenen werken.

Het is goed te beseffen dat de wijze waarop mensen denken en beslissingen nemen zich heeft ontwikkeld gedurende de tienduizenden jaren dat we als jager-verzamelaars leefden. De biologie van onze hersenen loopt achter bij de eisen die de moderne beschaving aan ons stelt, maar dat geldt gelukkig niet voor onze kennis – we begrijpen nu hoe we evolutionaire beperkingen kunnen overwinnen. Dit boek is het verhaal van de manier waarop mensen sinds het begin van onze beschaving met informatie en organisatie zijn omgegaan. Het is ook het verhaal van de manier waarop de meest succesvolle leden van onze samenleving – van topmanagers en gekwalificeerde professionals tot kunstenaars en sporters – hebben geleerd hun creativiteit en efficiëntie te optimaliseren door hun leven zo te organiseren dat ze minder tijd kwijt zijn aan aardse zaken en meer tijd overhouden voor de inspirerende, stimulerende en lonende dingen des levens.

Cognitief psychologen hebben de afgelopen twintig jaar ruimschoots aangetoond dat het geheugen onbetrouwbaar is, en om het allemaal nog erger te maken zijn we vaak honderd procent zeker van herinneringen die helemaal niet kloppen. Niet alleen herinneren we ons dingen verkeerd (wat al erg genoeg is), maar we zijn ons ook nog eens niet bewust van het feit dat we ze ons verkeerd herinneren en houden koppig vol dat ze wel kloppen.

De eerste mensen die vijfduizend jaar geleden probeerden dingen op te schrijven waren in feite bezig de capaciteit van hun hippocampus te vergroten. Ze verlegden de natuurlijke grenzen van het menselijk geheugen.

gen door een aantal van hun herinneringen vast te leggen op kleitabletten of op rotswanden, en later op papyrus en perkament. Tegenwoordig zijn er andere mechanismen die ons helpen de informatie die we hebben opgeschreven te organiseren en op te slaan, zoals agenda's, dossierkasten, computers en smartphones. Als onze computer of smartphone trager begint te werken, dan kunnen we een grotere geheugenkaart kopen. Dat geheugen is zowel een metafoor als een tastbare realiteit. We besteden een deel van de verwerking die onze neuronen normaal gesproken voor hun rekening nemen uit aan een extern medium dat vervolgens een verlengstuk van onze hersenen wordt, een neurale verlengstuk. Deze externe geheugenmechanismen zijn er in twee soorten: ofwel ze imiteren het organisatiesysteem van de hersenen, ofwel ze vinden de hersenen opnieuw uit en overwinnen daarmee hun beperkingen. Als we weten met welk van deze twee soorten we te maken hebben, kunnen we het betreffende systeem beter gebruiken en daarmee ons vermogen om met informatie-overload om te gaan vergroten.

Toen we geschreven taal kregen, werd ons geheugen geëxternaliseerd; de hersenen en daarmee de gedachten van degene die schreef kregen ruimte om zich op iets anders te richten. Maar met deze eerste geschreven woorden ontstond ook het probleem van opslag, indexering en toegankelijkheid: waar moest het geschrevene (en de informatie die het bevatte) worden opgeslagen zodat het niet verloren zou gaan? Hoe denk je eraan het zo nodig te raadplegen? Als de geschreven boodschap zelf een geheugensteuntje is, een soort actiepuntenlijstje uit het stenen tijdperk, dan moet de schrijver onthouden dat hij ernaar moet kijken en waar hij het heeft opgeborgen.

Stel dat de tekst informatie bevat over eetbare planten. Misschien is hij geschreven door iemand die zijn lievelingsoom giftige bessen zag eten en wil onthouden hoe de plant waar die bessen aan groeien eruitziet en hoe je hem kunt onderscheiden van een andere, wel eetbare plant die er bijna net zo uitziet. Het indexeringsprobleem bestaat eruit dat er verschillende mogelijkheden zijn om deze informatie te bewaren: je kunt die opbergen bij andere geschriften over planten, bij familiegeschiedenissen, bij teksten over koken of bij verhandelingen over hoe je je vijand kunt vergiftigen, en zo zijn er nog een heleboel mogelijkheden.

Dit brengt ons bij twee van de aantrekkelijkste eigenschappen van het menselijk brein: volledigheid en associatieve toegankelijkheid. Volledigheid verwijst naar de theorie dat vrijwel alles wat je ooit gedacht of ervaren hebt, nog altijd ergens zit. Associatieve toegankelijkheid betekent dat je door middel van semantische of waarnemingsassociaties op verschil-

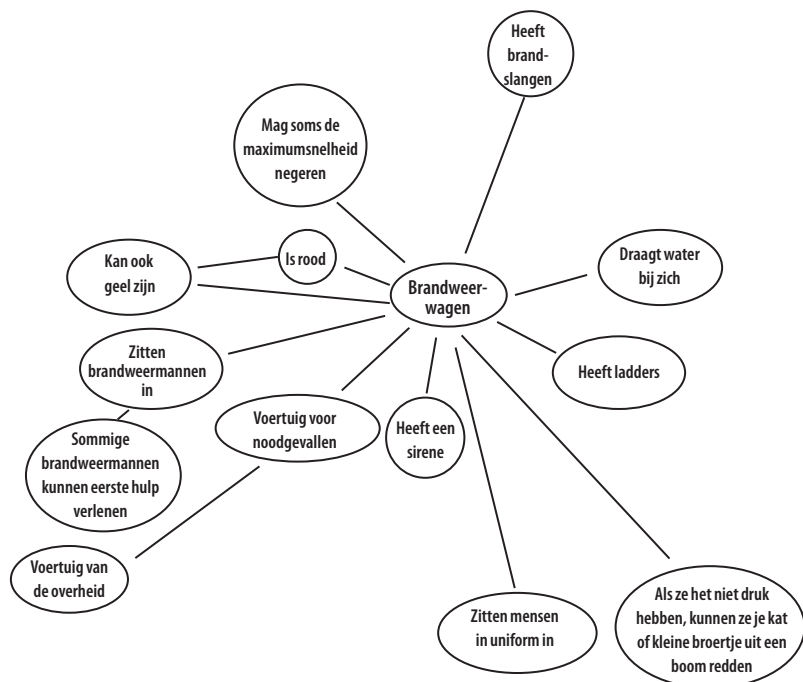
lende manieren toegang kunt krijgen tot je gedachten – herinneringen kunnen worden opgeroepen en in je bewustzijn belanden door verwante woorden, categorienamen of zelfs door een geur, een oud liedje of een foto, of door het willekeurig vuren van neuronen.

De mogelijkheid om welke herinnering dan ook weer op te halen, ongeacht waar die is opgeslagen, is wat computerwetenschappers *random access* (willekeurige toegang) noemen. Dvd's en harde schijven werken zo; videobanden niet. Je kunt naar een willekeurige plek in een film op een dvd of een harde schijf springen, door er alleen maar naar te wijzen. Maar om op een specifiek punt op een videoband te komen, moet je eerst alle voorafgaande plekken langs (*sequential access*). Het vermogen om via verschillende ingangen toegang te krijgen tot het menselijk geheugen is een zeer krachtige eigenschap; computerwetenschappers noemen dat het 'relationeel geheugen' (misschien heb je wel gehoord van relationele databases, en dat is wat het menselijk geheugen in feite is – dit komt opnieuw aan de orde in hoofdstuk 3).

Een relationeel geheugen hebben betekent dat er verschillende manieren zijn om een herinnering op te roepen. Als ik bijvoorbeeld wil dat je aan een brandweerwagen denkt, kan ik het geluid van een sirene nadoen, of je een verbale beschrijving geven ('een grote rode wagen met ladders erop, die naar een bepaald soort noodsituaties toe gaat'). Ik kan proberen het concept op te roepen door een associatiespelletje te doen en je te vragen in een minuut tijd zo veel mogelijk rode dingen op te noemen (de meeste mensen komen dan wel op 'brandweerauto'), of zo veel mogelijk voertuigen van hulpdiensten te noemen. Dit zijn enkele van de eigenschappen van een brandweerauto: de kleur rood, het hulpdienstaspect, de sirene, de grootte en de vorm, het feit dat er meestal mannen in uniform in zitten en dat het een van de voertuigen is met een ladder erop.

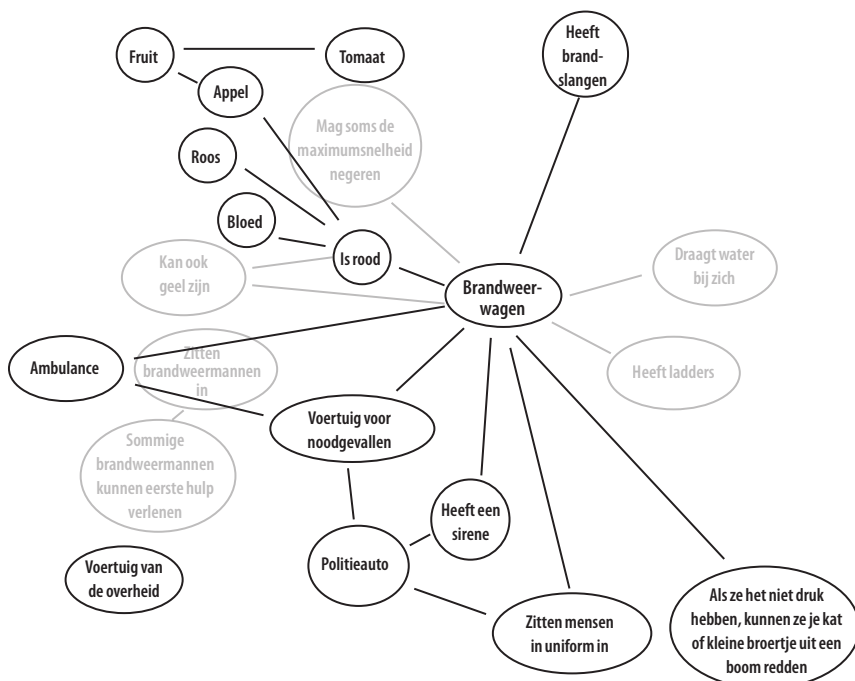
Als je je aan het eind van de vorige zin bent gaan afvragen welke voertuigen dan nog meer ladders vervoeren (bijvoorbeeld reparatiebusjes van een telefoonbedrijf, of busjes van schilders, dakdekkers of schoorsteenvegers), dan ben je op iets belangrijks gestuit: we kunnen voorwerpen op schijnbaar oneindig veel manieren categoriseren. En elk van deze invalshoeken heeft zijn eigen route naar de neurale knoop in je hersenen die staat voor 'brandweerwagen'.

Het concept 'brandweerwagen' wordt in deze illustratie weergegeven door een rondje in het midden – een knoop die overeenkomt met een neuronencluster in de hersenen. Deze neuronen staan in verbinding met andere neuronen, die de verschillende kenmerken of eigenschappen van een brandweerwagen vertegenwoordigen. In de illustratie staan de

concepten die het sterkst worden geassocieerd met de brandweerwagen, en die sneller kunnen worden opgeroepen, dichter bij het concept brandweerwagen afgebeeld. (Ze bevinden zich mogelijk niet fysiek dichterbij in de hersenen, maar de neurale verbindingen zijn sterker.) De knoop die staat voor het gegeven dat een brandweerwagen rood is, heeft een sterkere neurale verbinding dan de knoop die staat voor het gegeven dat een brandweerwagen een voertuig van de overheid is.

Neurale netwerken in de hersenen staan niet alleen voor de eigenschappen van dingen; ze zijn ook associatief verbonden met andere zaken. Niet alleen een brandweerwagen is rood; er zijn nog heel veel andere dingen met die kleur: kersen, tomaten, appels, bloed, rozen, een deel van de Amerikaanse (en de Nederlandse) vlag en sommige rozijendoosjes bijvoorbeeld. Dat je zo snel kunt reageren als iemand je vraagt om zo veel mogelijk rode dingen op te noemen, komt doordat je op dat moment een elektrochemische prikkel langs alle vertakkingen van het netwerk stuurt, dat hier wordt weergegeven als een neurale knoop. In de volgende illustratie heb ik de informatie weergegeven die zich verder nog bevindt in een doorsnee neurale netwerk dat begint bij brandweerwagen: knopen voor andere dingen die rood zijn, voor andere dingen die een sirene hebben enzovoort.

Denken aan een bepaalde herinnering activeert vaak ook andere herinneringen. Dit kan zowel een voordeel als een nadeel zijn. Als je probeert een specifieke herinnering op te halen, dan kan de stortvloed aan activeringen leiden tot concurrentie tussen verschillende knopen, waardoor er een chaos ontstaat van neurale knopen die proberen tot je bewustzijn door te dringen, en dat levert uiteindelijk niets op.

De oude Grieken probeerden het geheugen te verbeteren door herentraining; ze ontwikkelden hiervoor verschillende technieken, zoals het geheugenpaleis of de methode van loci (de plaatsmethode). Tegelijkertijd werden zowel de Grieken als de Egyptenaren experts in het externaliseren van informatie met de uitvinding van de moderne bibliotheek, een verzamelplaats van geëxternaliseerde kennis. We weten niet waarom deze explosie van intellectuele activiteit juist toen plaatsvond, maar de menselijke behoefte om ons leven, onze omgeving en onze gedachten te organiseren is sterk. Deze behoefte is niet simpelweg aangeleerd; het is een biologisch imperatief – dieren organiseren hun omgeving instinctief. De meeste zoogdieren zijn biologisch geprogrammeerd om hun behoeften ver weg te doen van waar ze eten en slapen.

Er schijnen honden te zijn die hun speeltjes verzamelen en in manden doen; mieren dragen dode leden van de kolonie naar een begraafplaats; bepaalde vogels en knaagdieren bouwen symmetrisch opgebouwde afscheidingen rondom hun nest om indringers gemakkelijker te ontdekken.

Het is essentieel om te beseffen dat de opgeruimde geest de dingen niet automatisch organiseert zoals jij dat misschien zou willen. De geest is weliswaar enorm flexibel, maar heeft ook een bepaalde vorm; het systeem van de geest heeft zich gedurende honderdduizenden jaren ontwikkeld om andere soorten en hoeveelheden informatie te verwerken dan waar we nu mee worden geconfronteerd. Om preciezer te zijn: de hersenen zijn niet georganiseerd zoals je misschien je thuishokantoor of je medicijnkastje zou organiseren. Je kunt dingen niet zomaar neerzetten waar je maar wilt. De architectuur van de hersenen heeft zich hapsnap, ad hoc ontwikkeld, en omvat meerdere systemen, die (bij wijze van spreken) allemaal hun eigen ideeën hebben. De evolutie ontwerpt geen dingen en bouwt geen systemen, maar kiest voor systemen die van oudsher een specifieke klus kunnen klaren. Er is geen overkoepelend, allesomvattend plan dat de systemen zodanig aanpast dat ze harmonieus kunnen samenwerken. Het brein heeft meer weg van een oud huis waar je stukje bij beetje dingen aan veranderd hebt dan van een nieuw gebouw.

Kijk dan nog even naar deze analogie: je hebt een oud huis en alles is een beetje gedateerd, maar je bent er tevreden mee. Tijdens een buitengewoon warme zomer bevestig je een los airconditioningsapparaat in de slaapkamer. Een paar jaar later, als je meer geld hebt, besluit je een centraal systeem te plaatsen. Maar je haalt het losse apparaat niet weg – waarom zou je? Het kan altijd nog van pas komen en het hangt er toch. Dan krijg je een paar jaar later catastrofale loodgietersproblemen – de leidingen barsten in de muren. Loodgieters moeten de muren openbreken en nieuwe leidingen aanleggen, maar je centrale airconditioningssysteem zit op de plek waar eigenlijk een deel van de leidingen zou moeten komen. Daarom laten ze de leidingen via een lange omweg over de zolder lopen. Dit werkt prima, totdat de leidingen tijdens een extreem koude winter bevroren op de niet-geïsoleerde zolder. De leidingen waren niet bevroren als je ze door de binnenmuren had laten lopen, wat niet mogelijk was vanwege de airconditioning. Als je dit allemaal vooraf had gepland, dan had je het anders gedaan, maar dat deed je niet – je hebt een voor een, al naar gelang de situatie, dingen toegevoegd.

De evolutie heeft onze hersenen grotendeels op dezelfde manier opgebouwd. Natuurlijk heeft de evolutie geen wil, geen plan. De evolutie

heeft niet *besloten* je een geheugen te geven waarin je dingen kunt opslaan. Je ruimtelijk geheugen is geleidelijk ontstaan, middels een proces van overdracht met aanpassingen en natuurlijke selectie, en heeft zich ontwikkeld onafhankelijk van je geheugen voor feiten en cijfers. Het kan zijn dat beide systemen als gevolg van verdere evolutionaire processen gaan samenwerken, maar dat hoeft niet zo te zijn, en in sommige gevallen kunnen ze met elkaar in conflict zijn.

We moeten leren *hoe* onze hersenen informatie organiseren, zodat we gebruik kunnen maken van wat we hebben, in plaats van ermee in gevecht te gaan. Het brein is opgebouwd als een ratjetoe van verschillende systemen, die ieder een specifiek aanpassingsprobleem oplossen. Soms werken ze samen, soms raken ze met elkaar in conflict en soms communiceren ze zelfs niet met elkaar. Twee belangrijke manieren om het proces te beheersen en te verbeteren zijn speciale aandacht besteden aan de manier waarop we informatie in ons geheugen opslaan – ‘codering’ – en de manier waarop we die weer ophalen. Dit wordt verder uitgediept in de hoofdstukken 2 en 3.

De behoefte om greep te krijgen op onze aandachts- en geheugensystemen is nooit eerder zo groot geweest. We hebben het drukker dan ooit tevoren. We worden bestookt met feiten, pseudofeiten en geruchten, allemaal vermomd als informatie. Uitzoeken wat je moet weten en wat je kunt negeren is dodelijk vermoeiend en tegelijkertijd doen we allemaal meer. De tijd vinden om al onze activiteiten goed te plannen is een enorme uitdaging. Dertig jaar geleden boekten reisbureaus onze vliegen treintickets, verkopers hielpen ons vinden wat we nodig hadden in winkels en professionele typistes of secretaresses hielpen drukke mensen met hun correspondentie. Nu doen we deze dingen grotendeels zelf. Het informatietijdperk heeft een heleboel werk dat voorheen gedaan werd door mensen die je informatiespecialisten zou kunnen noemen doorgeschoven naar alle andere mensen. We doen in ons eentje het werk van tien mensen en proberen tegelijkertijd ons leven te leiden met kinderen, ouders, vrienden, carrière, hobby's en favoriete tv-programma's. Het is geen wonder dat de ene herinnering soms wordt verward met de andere, zodat we op de verkeerde dag op de juiste plek verschijnen, of dat we iets simpels vergeten als waar we onze bril hebben gelaten.

Iedere dag weer raken miljoenen mensen hun sleutels, rijbewijs, portemonnee of een blaadje met belangrijke telefoonnummers kwijt. En we raken niet alleen tastbare spullen kwijt, maar we vergeten ook dingen die we eigenlijk zouden moeten onthouden, belangrijke dingen als het wachtwoord van ons e-mailaccount of een website, de pincode van onze

betaalpas – het cognitieve equivalent van je sleutels kwijtraken. Dit zijn geen triviale zaken; het is niet zo dat mensen dingen kwijtraken die relatief gemakkelijk te vervangen zijn, zoals een stuk zeep of een paar druiven uit de fruitschaal. We hebben meestal geen algemene geheugenproblemen; we hebben specifieke, tijdelijke geheugenproblemen die betrekking hebben op een of twee dingen. Tijdens die paar verhitte minuten dat je op zoek bent naar je sleutels, herinner je je (waarschijnlijk) wel je naam en adres, waar je televisie staat en wat je die ochtend hebt gegeten – alleen die ene herinnering is op irritante wijze verdwenen. Er zijn bewijzen dat sommige dingen veel vaker zoekraken dan andere: we raken onze autosleutels kwijt, maar niet onze auto; we raken eerder onze portemonnee of onze mobiele telefoon kwijt dan een nietmachine of een soeplepel; we raken vaker jassen, truien en schoenen kwijt dan een broek. Om het aantal geheugenproblemen te beperken is het belangrijk om te begrijpen hoe het aandachts- en geheugensysteem van de hersenen werkt.

Simpele gegevens over wat we wel en niet kwijtraken kunnen ons veel leren over de manier waarop onze hersenen functioneren en waarom het soms misgaat. Dit boek gaat over beide, en is hopelijk een bruikbare handleiding om dit soort verlies te voorkomen. Er zijn dingen die ieder mens kan doen om de kans dat hij dingen kwijtraakt te minimaliseren en om dingen die hij kwijt is snel weer terug te vinden. We zijn beter in staat ons aan adviezen en plannen te houden naarmate we ze beter begrijpen (zoals iedere cognitief psycholoog weet); daarom bespreken we in dit boek een aantal verschillende aspecten van onze opgeruimde geest. We bekijken de geschiedenis van organisatiesystemen die mensen door de eeuwen heen hebben gebruikt, om te zien welke van deze systemen hebben gewerkt en welke niet. Ik zal uitleggen waarom we überhaupt dingen kwijtraken en wat slimme, goed georganiseerde mensen doen om dat te voorkomen. Dit verhaal heeft gedeeltelijk betrekking op de manier waarop we als kind dingen hebben geleerd en het goede nieuws is dat we bepaalde aspecten van dat denken uit onze kindertijd kunnen terughalen om ons als volwassene te helpen. De kern van het verhaal is misschien wel dat we beter met onze tijd moeten omgaan, niet alleen om efficiënter te worden, maar ook om meer lol te kunnen maken, te spelen, betekenisvolle relaties aan te gaan en creatief te zijn.

Ik zal ook iets zeggen over zakelijke organisaties, die niet voor niets ‘organisaties’ worden genoemd. Bedrijven zijn net uit de kluiten gewassen hersenen, waarbinnen individuele medewerkers min of meer als neuronen fungeren. Bedrijven zijn meestal verzamelingen individuen die worden verbonden door gezamenlijke doelen, en die ieder een gespecia-

liseerde functie uitoefenen. Bedrijven voeren dagelijkse taken over het algemeen beter uit dan wij, omdat ze hun processen hebben gespreid. Een groot bedrijf heeft een afdeling om rekeningen op tijd te betalen (de crediteurenadministratie) en een andere afdeling voor de beveiliging (van computers of van het gebouw). Hoewel individuele medewerkers feilbaar zijn, zijn er meestal systemen en back-upsystemen – in ieder geval zouden die er moeten zijn – om ervoor te zorgen dat de verstrooidheid of het gebrek aan organisatie van één enkele persoon niet alles tot stilstand brengt. Natuurlijk zijn bedrijven niet altijd goed georganiseerd, en als gevolg van inefficiëntie en dezelfde cognitieve blokkades die ervoor zorgen dat we onze autosleutels kwijtraken, raken ook bedrijven dingen kwijt – winst, klanten, hun concurrentiepositie in de markt. Tijdens mijn werk als managementconsultant ben ik regelmatig getuige geweest van een enorm gebrek aan efficiëntie en overzicht, iets wat allerlei verschillende problemen veroorzaakte. Ik heb veel geleerd van deze afstandelijke kijk op bedrijven, of ze zich nu in goed of in slecht weer bevonden.

Een opgeruimde geest leidt moeiteloos tot goede besluitvorming. Als beginnend student had ik twee briljante docenten, Amos Tversky en Lee Ross, die beiden pioniers waren op het gebied van sociale inschattingen en besluitvorming. Zij voedden mijn fascinatie voor de manier waarop we anderen in onze sociale omgeving beoordelen, hoe we met hen communiceren, de verschillende vooroordelen en misinformatie die we meebrengen in deze relaties, maar ook hoe we die overwinnen. Amos en zijn collega Daniel Kahneman (die een paar jaar na Amos' overlijden de Nobelprijs won voor hun gezamenlijke werk) vonden een stortvloed aan systematische fouten in de manier waarop het menselijk brein bewijzen beoordeelt en informatie verwerkt. Ik geef deze boodschap nu al twintig jaar door aan beginnende studenten, en zij hebben me geholpen manieren te vinden om deze fouten te verklaren, zodat we allemaal een meer rationele en beter afgestemde aanpak kunnen hanteren bij het nemen van alledaagse beslissingen. Er staat vooral veel op het spel bij het nemen van medische beslissingen, wanneer de verkeerde beslissing onmiddellijke en zeer persoonlijke gevolgen heeft. Inmiddels is goed gedocumenteerd dat artsen die tijdens hun opleiding deze simpele regels niet meekrijgen, statistische redeneringen niet begrijpen. Warrige adviezen kunnen hier het gevolg van zijn. Dit soort adviezen kan ertoe leiden dat je medicijnen gebruikt of een operatie ondergaat waarvan de kans dat je er beter van wordt statistisch heel klein is en de kans dat je er slechter van wordt statistisch groter is. Hoofdstuk 6 is gewijd aan dit onderwerp.

We worden geconfronteerd met een ongekennde hoeveelheid infor-

matie die we moeten onthouden en dingen die we in de gaten moeten houden. In dit tijdperk van iPads en *thumb drives*, een tijdperk waarin je smartphone video-opnamen kan maken, 200 miljoen websites kan doorbladeren en je kan vertellen hoeveel calorieën er in een chocolademuffin zitten, proberen de meeste mensen nog altijd alles bij te houden met systemen uit het pre-computertijdperk. Er is absoluut ruimte voor verbetering. De dominante metafoor voor de computer is gebaseerd op een *Mad Men*-strategie uit de jaren vijftig: een bureaublad met mappen waarin zich dossiers bevinden. Zelfs de naam 'computer' is achterhaald nu de meeste mensen hun computer helemaal niet meer gebruiken om dingen te berekenen (*to compute*), maar het iets is geworden dat meer weg heeft van zo'n rommella die iedereen wel in zijn keuken heeft. Ik was laatst bij een vriend en dit is wat ik in zijn rommella vond (ik behoefde alleen maar te vragen: 'Heb jij ook zo'n la waar je alles in gooit waarvan je niet weet waar je het anders moet laten?'):

- Batterijen
- Elastiekjes
- Satéprikkers
- Touw
- Binders voor vuilniszakken
- Foto's
- 37 cent aan kleingeld
- Een leeg dvd-doesje
- Een dvd zonder doesje (die niet in het lege doesje hoort)
- Oranje plastic hoesjes om over het rookalarm te doen voor het geval je ooit de keuken gaat schilderen, omdat de verfdampen het rookalarm kunnen laten afgaan
- Lucifers
- Drie houtschroeven van verschillende afmetingen, waarvan één met een versleten schroefdraad
- Een plastic vork
- Een speciale moersleutel die mijn vriend bij zijn afvalverwerker kreeg en waarvan hij niet precies weet wat hij ermee moet
- Twee ticketstrookjes van het concert van Dave Matthews Band van afgelopen zomer
- Twee sleutels die al minstens tien jaar meegaan, maar waarvan niemand weet waar ze voor zijn, maar die ook niemand weg durft te gooien
- Twee pennen die het allebei niet meer doen